

KOMISIJA ZA STANDARDIZACIJO ZEMLJEPISNIH IMEN

Drago Perko

Slovenija je postala samostojna država in članica Organizacije združenih narodov. S tem je bila na temelju spoštovanja resolucij OZN obvezana, da ustanovi nacionalni organ, zadolžen za standardizacijo zemljepisnih imen. Nekdanja Jugoslavija je bila ena redkih članic, ki ni imela komisije za standardizacijo zemljepisnih imen. Makedonija in Slovenija sta sicer ustanovili republiški komisiji, ki pa nista imeli pooblastil za zastopanje na zasedanjih OZN in pri mednarodni standardizaciji.

Zato je skupina strokovnjakov oblikovala pobudo za ustanovitev komisije za standardizacijo zemljepisnih imen. Na podlagi raziskovalne naloge Uporaba resolucij OZN (Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen) na slovenskem ozemlju s predlogom vključitve v mednarodno standardizacijo, ki jo je izdelal mag. Dalibor Radovan z Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo, in drugega gradiva je Ema Pogorelčnik z Geodetske uprave Republike Slovenije preoblikovala pobudo v predlog in sprožila postopek za oblikovanje slovenske državne komisije. Vlada Republike Slovenije je tako 14. septembra leta 1995 sprejela sklep o ustanovitvi Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen in imenovala njene člane.

Komisijo sestavljajo dr. Milan Orožen Adamič, dr. Drago Perko, dr. Metka Furlan in dr. Matej Gabrovec z Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Anton Pogačnik z Urada Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje, Borut Mahnič z Ministrstva za zunanje zadeve, Janez Rebec in Božena Mauri z Zavoda Republike Slovenije za statistiko, mag. Dalibor Radovan z Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, Drago Kladnik z Inštituta za geografijo in Ema Pogorelčnik z Geodetske uprave Republike Slovenije.

Sedež komisije je na Geografskem inštitutu ZRC SAZU. Mesto sekretarja komisije je prevzela dr. Maja Tople, raziskovalka na Geografskem inštitutu ZRC SAZU.

Prvi sestanek komisije je bil 26. septembra leta 1995. Za predsednika komisije je bil izvoljen dr. Milan Orožen Adamič.

Program komisije za leto 1995 obsega: izdelavo toponimskih napotkov, izdelavo terminološkega

slovarja, pregled spornih imen držav, pregled spornih imen naselij in spremljanje tekočih problemov.

Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FGG je že izdelal nalogo Slovar toponimske terminologije, ki vsebuje angleški izvirnik dokumenta Združenih narodov »Dictionary of toponymic terminology«, njegov prevod »Angleško-slovenski slovar toponimske terminologije« in slovenski nacionalni toponimski slovar po priporočilih Združenih narodov »Slovensko-slovenski slovar toponimske terminologije«. Avtorji so 374 terminom iz originalne verzije dodali še 146 novih terminov.

Geografski inštitut ZRC SAZU je izdelal predlog standardizacije imen držav, ki upošteva pravila slovenskega pravopisa, ki pravijo, da imena držav slovenimo (podomačujemo). Ker so sestavni deli nekaterih imen držav tudi osebna lastna imena in zemljepisna lastna imena, predlog upošteva še pravili, da osebna lastna imena načeloma ohranjamo, slovenimo pa med drugim imena znanih vladarskih rodov in svetnikov, ter da načeloma znana zemljepisna lastna imena slovenimo, manj znana pa ohranjamo v izvorni obliki (izvirnik za latinične pisave, transliteracija za nelatinične pisave).

Geografski inštitut ZRC SAZU je izdelal tudi predlog za standardizacijo uradnih, daljših imen držav, ki temelji na mednarodnem standardu za države in ozemlja ISO-3166. Po tem standardu je kratko ime za našo državo Slovenija, uradno, daljše ime Republika Slovenija, tričrkovna koda SVN, dvočrkovna koda SI in trištevilska oznaka 705.

Geografski inštitut ZRC SAZU je izdelal tudi pregled spornih uradnih imen naselij v Sloveniji. Sporna so predvsem imena z okrajšavo ali besedo »(del)«, npr. Št. Jurij ali Brezovec (del), in naselja z enakim imenom. V Sloveniji je namreč skoraj 8 % naselij, ki imajo enako ime. Od tega je kar 8 Pristav in 8 Potokov, po 7 Dolenjih vasi, Brezij, Raven in Trnovcev, po 6 Selc, Logov, Laz, Planin, Brd, Gradišč, Javorij, Goric in Podgradov. Petnajst imen naselij se pojavi po petkrat, 29 po štirikrat, 73 po trikrat, 329 imen naselij pa se pojavi dvakrat.

Že teh nekaj primerov kaže na probleme, s katerimi se bo srečala Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen. Ker se tudi geografi stalno srečujemo s problematiko zemljepisnih imen, je uspešno delo komisije pomemben temelj za razvoj geografije.